

*К.В. Астахов, PhD,  
(Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», Україна)*

## **Особливості реалізації Концепції розвитку Міжнародного аеропорту «Бориспіль»**

*Розглянуто особливості реалізації Концепції розвитку найбільшого аеропорту країни, визначені перешкоди на шляху реалізації зазначеної Концепції.*

Ключовим фактором, який забезпечує високу конкурентоспроможність аеропорту, є розвиток інфраструктури (термінали, перони, злітно-посадкові смуги, системи обслуговування, тощо).

Саме тому, однією з основних складових будь-якої концепції розвитку аеропорту є концепція технічного розвитку, або розвитку інфраструктури, яка, в свою чергу, спирається на планування та розрахунок пропускної спроможності кожного елемента або функціональної зони аеропорту. Планування необхідної пропускної спроможності окремих функціональних зон аеропорту ґрунтується на прогнозах обсягів перевезень (який визначає пікові навантаження окремих функціональних зон), з одного боку, та міжнародних стандартах якості, з іншого боку.

Стандарти якості для розробки концепції визначаються, головним чином, моделлю розрахунків IATA, а також бенчмаркінгом інших аеропортів та є базою для їх визначення.

Планування пропускної спроможності допомагає розрахувати необхідну пропускну спроможність для всіх відповідних функціональних зон, поєднуючи прогноз перевезень з розбивкою по роках із встановленими стандартами якості. При цьому, кожний окремий елемент або окрема функціональна зона впливає на функціонування як кожного іншого елемента, так і на роботу всієї системи в цілому.

Зрештою загальновідомо, що ланцюг настільки сильний, наскільки сильна його найслабша ланка. З іншого боку, утримання елементів з надлишком пропускної спроможності може бути занадто витратним, як у початковому етапі будівництва, і у процесі експлуатації. З вищезгаданої причин при плануванні розвитку інфраструктури необхідно підтримувати баланс пропускної спроможності у різних аеропортових системах.

Іншим принципом, якого зазвичай дотримуються при розробці концепції технічного розвитку є визначення «Кінцевого Бачення» з урахуванням існуючої території аеропорту, включаючи всі можливі ділянки землі, які можна використовувати межах наявних меж аеропорту. Виходячи з цієї ситуації має бути розроблено загальне уявлення про кінцеве (оптимізоване) використання території.

Наступні розрахунки параметрів пропускної спроможності для виділення окремих земельних ділянок під різні функціональні зони мають бути узагальнені та показати кінцеву (максимальну) пропускну спроможність цілісної системи аеропорту в заданих межах. При цьому зазначена кінцева (максимальна)

пропускна спроможність досягається покроково, починаючи з першого етапу і до заключного, який має співпадати з «Кінцевим Баченням».

Вищевикладені теоретичні аспекти розробки концепції розвитку сучасного аеропорту, підтверджені та впроваджені рішеннями центральних органів влади України, одним з найбільш важливих з яких є схвалення Урядом країни «Концепції розвитку міжнародного аеропорту “Бориспіль” на період до 2045 року» (розпорядження КМУ від 08 травня 2019 р. № 293-р).

Вказана Концепція є основним документом, який на державному рівні визначає розвиток аеропорту «Бориспіль».

Основу схваленого Урядом документу складає оновлена Концепція розвитку аеропорту «Бориспіль» на період до 2045 року, розроблена австрійською компанією Airport Consulting Vienna GmbH.

Концепція передбачає вирішення актуальних питань розвитку Міжнародного аеропорту «Бориспіль» як міжнародного вузлового аеропорту, реконструкції та розбудови аеропортової інфраструктури, резервування земель, створення додаткових робочих місць у регіоні та підвищення конкурентоспроможності даного підприємства.

Метою Концепції є:

- ✓ забезпечення сталого розвитку Аеропорту як міжнародного вузлового аеропорту;
- ✓ підвищення рівня безпеки польотів та авіаційної безпеки;
- ✓ підвищення рівня обслуговування пасажирів;
- ✓ створення сприятливого інвестиційного клімату для забезпечення розвитку інфраструктури Аеропорту, в тому числі для мінімізації використання державних коштів;
- ✓ подолання зростаючої конкуренції з боку європейських аеропортів, посилення статусу міжнародного вузлового аеропорту;
- ✓ врахування можливості обслуговування низькобюджетних авіакомпаній в зоні покриття Аеропорту;
- ✓ розмежування пасажиро- та вантажопотоків, що прямують в Аеропорт і з Аеропорту;

Загальновідомо, що при плануванні розвитку інфраструктури важливим є стабільність реалізації проектів та їх розподіл на тактичні (короткострокові) та стратегічні, які потребують значно більших ресурсів. Отже, реалізація Концепції запланована на період до 2045 року і складається з семи основних етапів, кожен з яких визначається обсягом прогнозованих авіаперевезень.

Аеропорт активно розпочав перший етап реалізації Концепції.

Так, з дотриманням термінів були завершені наступні проекти:

- ✓ розширення зони обслуговування трансферних пасажирів;
- ✓ реконструкція зони видачі багажу для пасажирів внутрішніх рейсів;
- ✓ облаштування нових автобусних виходів на посадку для пасажирів міжнародних рейсів.

Проводились будівельні роботи за проектом:

- ✓ розширення перону Терміналу D на південь

Проводились проектні роботи за наступними проектами:

- ✓ реконструкція Льотної зони №2;
- ✓ подовження галереї Терміналу D на південь;
- ✓ розширення в південній частині Терміналу D.

Вже у 2020 році через зміну ринкової кон'юнктури та неочікуваний драматичний спад пасажиропотоку, пов'язаний з пандемією Covid-19, аеропорт «Бориспіль» був змушений частково переглянути етапність розвитку інфраструктури та сконцентрувати обмежені ресурсні можливості на завершенні вже розпочатих проектів в рамках 1-ої фази Концепції розвитку.

Решта заходів з розвитку інфраструктури відповідно до ухваленої Урядом Концепції та з дотриманням визначеної етапності мали б реалізовуватись в залежності від відновлення пасажиропотоку.

Проте, декілька зовнішніх факторів, суттєво вплинули на реалізацію Концепції.

Перший за часом фактор – необґрунтована зміна керівництва аеропорту, яка призвела, по суті, до заморожування реалізації Концепції.

Другий - початок повномасштабної агресії російської федерації у лютому 2022 року та припинення польотів.

Вплив цих двох факторів призводить до необхідності перегляду Концепції з урахуванням нових реалій та стану інфраструктури аеропорту.

Стає зрозумілим, що перелік пріоритетних інфраструктурних проектів, включених до Концепції розвитку підприємства, має бути докорінно переглянутий.

Це стосується не лише відтермінування реалізації капіталоемних проектів, а й концентрації на тактичних завданнях підтримання в експлуатаційному стані вже існуючої інфраструктури аеропорту.

Вочевидь, повернення до Концепції сталого розвитку інфраструктури можливе лише після виходу на довоєнний рівень пасажиропотоку та основних показників.

### Список літератури

1. Розпорядження «Про схвалення Концепції розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2045 року» від 8 травня 2019 р. № 293-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2019-%D1%80#Text>

2. Astakhov K. (2022) Factors influencing the airport's competitive strategy formation. Економіка та суспільство. № 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1653> DOI: 10.32782/2524-0072/2022-42-34

3. Airport Consulting Vienna. Official web site. URL: <https://www.airportcompetence.com/>